

2012

Eusko Legebiltzarreko
hauteskundeak - Hauteskunde
programa

PARTIDO ANIMALISTA ***pacma***

AURKIBIDEA

Sarrera: Guztienganako errespetuagaitik, justizia eta bakeagaitik	3 orrialdea
Animalien babesa	5 orrialdea
Heziketa eta kultura	10 orrialdea
Gizarte ekonomia eta lan duina	15 orrialdea
Osasunari eskubidea	19 orrialdea
Demokrazia partehartzailea eta eskubide zibilak	21 orrialdea
Etxebizitza eta lurraldeko politika	23 orrialdea
Denondako garraioa	25 orrialdea
Software askea eta teknologia berriak	26 orrialdea
Herrialde txiroen garapen sozioekonomikoa	27 orrialdea
Euskal Herriaren egoera politikoa	29 orrialdea

PARTIDO ANIMALISTA

pacma

GUZTIONGANAKO ERRESPETUAGAITIK, JUSTIZIA ETA BAKEARENGAITIK

PACMA - Alderdi Animalistak beti defendatu izan du edozin motatako indarkeriaren amaiera. Gizakien arteko gatazka guztiek modu baketzu eta demokratiko batean eztabaidatu eta konpondu behar direla defendatzen dugu. Arrazoi horregaitik aurreko urtean (2011) ETAk iragarri zuen su etena berri ezin hobea dela deritzogu. Modu berean, PACMA - Alderdi Animalista gau egun gizakibanakoen gain eragiten den indarkeriarekin amaitzeko lan egiten du.

Indarkeria gaitzezteak gizakiak ez diren animaliekin dugun erlazioa birplanteatzea suposatzen du (zeintzuk hemendik aurrera animalia izendatuko ditugun). Azken urteotan, bestelako alderdi politikoek argi utzi dute animalien eta gizakien defentza ez daudela benetan euren helburuen artean. [PSE eta PNVko buruzagi askok zezenketen alde daudela arro adierazten dute](#). Etika politiko ezaren egoera honetan, bozka etiko bakarra beraien izaeragaitik baztertuak direnen alde egiten dena da.

PACMA - Alderdi Animalista osatzen dugun autagai eta kideak besteen azalean jarri behar gara uzte dugu, enpatia ariketa bat eginez, eta sentikortasunez ekinez. Neurri politikoak, edozein gauzaren gainetik, gehin behar dutenen interesak kontutan izan behar dutela. Gizakiak defendatzen ditugu, baina baita bestelako animaliak, beraien ere justizia ezaren eraginak ordaintzen ari direlako. Gizarte justu baten bizi ahal izateko bakoitzak hartzen duen bidean justuizatea.

Momentu hauetan, milaka animalia sufritzen ari dira eta modu ikaragarrietan hiltzen ari dira, bai gizakiek eragiten dien jazarpenagaitik edota bestelako egoerengaitik. PACMA - Alderdi Animalistatik uste dugu animaliek txakurtegietan, zirkoetan, laborategietan, aberetxeetan eta bestelako lekuetan jasaten duten egoera ez dela bidezkoa, izan ere, gizakien moduan, bestelako animaliek ere sufritzeko eta gozatzeko gaitasuna dute, eta arrazoi honengaitik beraien nteresak ere kontutan izan beharko genituzke. Gizaki desberdinen artean izan daitezkeen desberdintasunak ezin dute arrazoitu guztiok konpartitzen doguna ahaztea: gutariko iñork ere ez du nahi sufritzea eta guztiok nahi dugu gure bizitzaz gozatu.

Zorionez, gero eta gehiago gara animaliekiko dugun erlazioa aldatu behar dugula uzte dugunak. PACMA - Alderdi Animalistatik espezismoa baztertzen dugu, hau da, animaliek pairatzen duten bazterketa gure espezia ez den beste batekoak izateagaitik. Arrazoi honengaitik, animalien esplotazioa bultzatzen ez duen bizitza modu bat jarraitzen eta bultzatzen dugu, zein espezetakoak diren axola ez digularik.

PACMA - Alderdi Animalistak 2011. urtean [Diputatuen Kongresurako hauteskundeetan 100.000 bozka baino gehiago izan zituen, eta 370.000 bozka baino gehiago Senaturako hauteskundeetan](#); lege elektoral justu batekin, diputatu bat izango genuke. Partidu handietan gertatzen denarekin alderatuz, PACMA osatzen dugun pertsonak ez dugu politika aberasteko helburutzat. Hori frogatzeko, PACMA - Alderdi Animalisten hautagaiak 1.000 euro soilik kobratzera konprometitzen dira, beraien ekintza politikoek eragiten dien gastuak direnak direlarik; sobratutakoa animalien babes-etxeetarako eta animalien babesaandako lan egiten duten eragileendako emango da.

PACMA - Alderdi Animalista osatzen dugunok urte osoan zehar animalien aldeko ekintzetan parte hartzen dugu. Gure helburu nagusia guztion artean animalia guztien interesak kontutan hartu eta errespetatuak izango diren gizarte batera heldu ahal izatea da. Hau da mugitzen gaituen eta bultzatzen dugun pentsamoldea, eta hauteskundeak helburu horretara heltzeko bide bat direla uzte dugu.

PARTIDO ANIMALISTA ***pacma***

Eusko Jaurlaritzaren hauteskunde haueetan animaliekiko errespetuaren mezua zabaldu nahi dugu. Zure PACMA - Alderdi Animalistari egindako bozkarekin, urriak 21ean euskal gizarteari ANIMALIEK AXOLA DUTELA esango diegu.

PARTIDO ANIMALISTA

pacma

ANIMALIEN DEFENTZA

PACMA - Alderdi Animalistak denondako gizarte justuago bat defendatzen du, zeinetan inolako gizabanakorik bidegabekeriz bereiztua izango den. Azkenengo hamarkadetan aurrerapausu handiak eman dira sexismoaren, arrazakariaren eta homofobiaren aurrean, nahiz eta oraindik horietan lan egin behar den. Baina, arrazoi berdintsuengatik, espezismoa ere baztertu behar dugu, hau da, espezie batekoa izategaitik norbaitek jasatzen duen bazterketa.

Gizarte bidezkoago batengana aurrera pausuak eman, non gizabanako guztiak errespetatuak diren beraien generoa, jatorri etnikoa, sexu orientazioa, espezia, etab., gure esku dago. Helburu honetarantz aurrera egingo dugu euskal gizarteak guztiok errespetua merezi dugula onartzen duenean, ideia honekin koherentziaz bizi direlarik.

Gure kargu politikoetatik animalien errespetua behin da berriz ezkatzeko konpromezua hartzen dugu. Bizi duten ezplotazioa eta sufrimendua argitaratzeko gure esku dagoena egingo dugu, modu honetan euskal herritar gehiago konturatzeko nola ikusten eta tratatzen ditugun. Modu berean "animalien babesari" buruzko normatiba ([Ley 6/1993](#) y [Decreto 101/2004](#)) aldatzeko konpromezua hartzen dugu, gizarte justuago batetara aurreratzeko, esparru desberdinetan animalien sufrimendua eta hilketa eragiten dituzten ohiturekin amaitzeko.

1. Animalien errespetuaren tratu txarrengatik zigorrak handiagotzea. Gaur egun, "animalien babesaren" normatibaren arau-haustereengatik ezarritako zigorrak barregarriak dira, eta zigorrak preskribatzen dute. Arrazoi horrengatik, zigorrak balioak handitzea defendatzen dugu, eta baita zigorrak preskribatzeko behar diren epeen handiagotzea. Modu berean animalien laguntza eskubidea onartzearen alde gaude, horrela, norbaitek animalia bat auto batekin jotzen badu laguntza eman behar dio, eta alde egiten badu, arau-hauste oso larri baten egile moduan zigortua izan beharko da; [honetako neurriak dagoeneko existitzen dira adibidez Italian](#).

2. Animalia osasuntzuen hilketarik ez txakurtegi eta babes-etxeetan. Urtero milaka txakur, katu eta beste espezieetako animaliak kale gorrian uzten dira. Kasu batzuetan animalia hauek kotxe batek arrapatzen dituzte, trafikoko istripuak eragiten, edota tenperatura altuengatik hiltzen dira, edota jateko ez dutelako; beste batzuetan, alde batera utzitako animalia hauek arrapatu eta gainezka dauden txakurtegiara eramaten dira, non gehiengoak hil egiten dituzte. Egoera honen kontra egiteko, babes-etxeek eta bolondresak esfortsu handiak egiten hari dira, alde batera utzitako animaliak zaintzen, antzutzen eta adopzioan ematen, eta hau goraiatzekoa da. Baina arazo hau ekiditzea ezinezkoa da jendeak animaliak adoptatu beharrean erosten jarraitzen baditu, antzutzen ez dituzten bitartean eta animaliak erabili eta baota daitezkeen jostailuak direla pentsatzen den bitartean. Arazo honekin ekiditzeko hartu beharreko neurri hauek defendatzen ditugu:

- Animaliak erosi beharrean adoptatzearen aldeko kanpainak egitea.
- Txakurren, katuen, huroien eta bestelako etxeko-animalien antzute programak.
- Euskal Herriko animalien babes-etxeei zuzendutako beharrezko diru-kopuru bat bideratzea aurrekontuetatik, eta baita eremu publikoak esleitzea, udalerriekin elkarlanean, hauek beraien ekinbeharra bete ahal izateko.
- Txakurtegietan animalien hilketekin amaitzea.
- Animalien sal-erosketaren amaieraren alde gaude, animaliak beraiekin negozio egiteko merkantzia ez direla uzte dugulako. Animalien salerosketak animalia-hazkuntza bultzatzen du adopzioa beharrean. Salerosketa jarraitzen duen bitartean, erosketa desinhibitzen duten neurriak

PARTIDO ANIMALISTA

pacma

hartzearen aldekoak gara, adibidez animaliak dendetako erakuslehoetan erakustea galaraztea, etab.

3. Animaliek erabiltzen dituzten ikuskizunen amaiera. Euskal Herrian, ikuskizunetan erabiltzeko helburuarekin milaka animala gatibualdiak, tratu txarrak eta heriotza jasaten dituzte: [zezenketak](#), [animaliak erabiltzen dituzten zirkuak](#), [zooak](#), etab. 2010. urtean Katalunian zezenketak ezeztatu ziren Ekimen Legislatibo Herritar (ELH) baten bitartez, Iniciativa Legislativa Popular (ILP), hasieratik PACMA - Alderdi Animalistak babestuta. Guztiz kontrakoa gertatzen da Euskal Herrian, non Alderdi Sozialistak zezenketen aurka dagoen gehiengoaren ahotsari ez dio kasurik eginten, ETBn ikuskizun odoltsu horren aldeko programak berriro ematen hasi diren punturata.

Euskal Herrian animaliekin antolatzen diren beste ikuskizun batzuk honako hauek dira:

- Adunan urtero Oilasko Jokoa antolatzen da, non ohiturari jarraituz herriko hainbat oilasko hartzen diren, eta kaxoi baten sartzen diren burua kanpoan gelditzen zaielarik. Ondoren gazte batzuk sega edo ezpata batekin burua moztzen zaiatzen dira. Gazteak begiak tapatuta izateak oiloak momentuan ez hiltzea eragiten zuen askotan. 2012. urtean aldaketa batzuk ezartzea onartu ziren arren (animaliak ez dira garraiatuak izango dagoeneko palo batetik buruz behera zintzilikatuta, eta beraien burua ez da publikoki moztuko), ikuskizun hau onartezina izaten jarraitzen du. Animaliak alde zaharrera garraiatzen dira, eta geo hil egiten dira ondoren partaideen artean janari moduan serbitzatzeko.

- Harri arrastrea. Ohikoena idi-dema edo idi probak dira, non idi talde batek 1.500 eta 4.000 kilo arteko pisua duen harri bat arrastratu behar duten plaza edota esparru baten inguruan. Beste modalitate batzuk asto-probak edota zaldi-probak dira.

- Sokamuturra. Ikuskizun honetan zezen bat soka batekin lotzen da eta partaideak bere inguruan korrika egiten dute, zezenari estres handia sortaraziz.

PACMA - Alderdi Animalista animaliek erabiltzen dituzten mota guztietako ikuskizunak debekatzearen aldekoa da. Animaliak erabiltzen dituzten ikuskizunak legalak diren bitartean, hauek debekatzeko bidean aurrera pausuak emoteko neurri hauek bultzatuko ditugu:

- Zezenketei eta animaliak erabiltzen dituzten edozein motatako ikuskizunei diru laguntzak kentzea.

- ETB zezenketen emanaldiarekin eta promoziarekin amaitzea. Modu berean Euskal Herrian TVE kataiaren deskonexioa babesten dugu zezenketen emizioaren bitartean, beraien ordezkari kultural eta sozial duten programak emitituz.

- Animalirik gabeko ikuskizunen bultzada.

- Animaliek erabiltzen dituzten ikuskizunak Bien de Interés Cultural izendatzeari errefusatzeko diogu.

- Ikuskizunetan ustiatuak izan diren animalien babes-erakundeak sortzea, bakean bizi ahal izateko.

4. Kirol heiza eta arrantzaren amaiera. Kirol heiza eta arrantza animaliak hiltzeko helburua duten jarduerak dira. Heizak eta arrantzak sufrimendu handia eragiten dute, baita ugaztun,

PARTIDO ANIMALISTA

pacma

hegazi, arrain eta abarren hilketak ere. Horri, urtero, ehiza denboraldia amaitzen denean ehiztariengatik baztertzen edota modu ikaragarrietan hiltzen diren txakurrak gehitu behar zaie: lixiba xiringatzen zaie, urkatu, potzuetara bota edo bizirik erretzen dituzte, beste batzuen artean. Beste animali batzuei kalte egin edota hiltzea aisiatzat, kiroltzat edota dibertimendutzat hartzen ez duen gizarte batetan bizi nahi dugu. [Horregaitik holako aisialdi jarduerak existitzen jarraitzearen kontra gaude](#), ehiza selektiboko kasuak barne.

5. Larru-baserrien itxiera. Larru-baserriak beraien bisoiak eta beste ugaztun batzuk uztiatzen dituzte beraien larruak lortzeko. Lekua hauetan esklabizatuta bizi diren animaliak beraien bizitza kaiola oso txikietan igaro behar dituzte elektrokatuta edota gaseatuta hiltzen dituzten harte. Kasu askotan, oraindik bizirik daude azala kentzen dienean. [Ikerketa askok](#) baserri hauen atzean izkututzen diren izugarrikeriak erakutsi dizkigute. Euskal Herriak larru-baseerriak itxiko ditugu, Austrian, Korsikan, Galesen eta Ingalaterran gertatu zen moduan. Arropak egiteko animali narrurik erabiltzen ez dituzten enpresak bermatuko ditugu.

6. Gibel-ore baserrien itxiera. Gibel-orea gainelikaturako ahate edota antzar baten gibel hipertrofiatu bat da. Ikerketa batzuek, orain gutxi Igualdad Animal-ek eginiko ["Granjas de Foie Gras"](#) ikerketak, animali hauek beraien bizitza osoan produktu hau sortzeko pairatzen duten sufrimendua erakusten dute, Mugaritz jatetxeari gibel-orea saltzen dion Momotegi moduko baserrietan. Gibe-orea ekoizten duten egazi baserrien itxiera ezkatzen dugu, Alemanian, Argentina, Austrian, Californiako estatuan (EEBB), Dinamarkan, Finlandian, Holandan, Ingalaterran, Irlandan, Israelen, Italian, Luxemburgon, Noruegan, Polonian, Txekiar Errepublikan, Suedian, Suizan eta Turkian gertatu zen moduan. Modu berean produktu hauek Eusko Jaurlaritzaren Administrazioan duen inongo jantoki serbitzuetan ez saltzea defendatzen dugu.

7. Animaliekin esperimentatzearekiko alternatiben bilaketaren sustapena. Esperimentu zientifikoetan erabiltzen dituzten animaliei beraien kontra ikaragarriko sufremendua ezartzen zaie, eta gehiengoa hil egiten dituzte. PACMA - Alderdi Animalistatik animaliekin egite diren esperimentuak errefuxatzen ditugu, eta existitzen diren alternatiba ugarien erabilera defendatzen ditugu, munduko enpresa eta erakunde askok erabiltzen dituztenak. Hauexek dira:

- Agarosaren difusioaren test-a: plastiko eta beste materiale sintetikoaren toxikotasuna neurtzen du.
- Modelo matematiko eta informatikoak: beraien propietate fisiko eta estrukturalengatik sustantzien narridura gaitasuna neurtzen dute.
- EpiDerm: azaleko narridura eta larruazaleko xurgatzearen ikerketak, eta larruazalgintzan eginiko ikerketa dermatologiko basikoa.
- EpiOcular: kornea okularraren ezaugarriak errepikatzen duen larruazaleko narridura.
- Epipack: narritagari termiko baten aurrean izango den erreakzioa aurretik zehazteko giza zelula klonatuen kapak erabiltzen ditu.
- Gorri neutroaren zaiakera: ordenagailu baten bitartez giza zelulak xurgatzen duten tinte gorri neutroa neurtzen da, toxikotasuna korrelazioan jartzen duen neurria.
- Eramate transpiterialaren saioa: sustantzien potentzial narrigarria onesten du.
- Corrositex: konposatuen korrosibotasuna eta kaustizitatea neurtzen du.

PARTIDO ANIMALISTA

pacma

- Eytex: kornea baten erreakzioa kopiatzen duten indaben proteinak erabiltzen ditu.
- Skintex: kalabaza pulpak giza azalk izango duen erreakzioa simulatzen du.
- Testskin: narritasina neurtzen duen giza azal kultibo bat erabiltzen da.
- TOPKAT: toxikotasuna, mutatutasuna, kartiznogenotasuna eta teratogenotasuna neurtzen duen softwarea.
- Ames-en test-a: kartzinogenotasuna neurtzen duen Salmonella typhimurium kultibo bati esker lortutako test-a.

8. Erreforma administratiboa animalientzako gizarte eredu bidezkoago batera aurreratzeko helburua izanik. Gaur egun Eusko Jaurlaritzaren menpeko den Administrazioa ez dago animalein beharrak kontutan izateko helburuarekin sortua. Horregaitik aldaketa batzuk egitea defendatzen dugu:

- Euskal Herriko Animalien Defendatzailea. Euskal Herriko Animalien Defendatzailearen irudia sortuko dugu, animalien defentzan bereizi diren euskal heritarren hartean Parlamentuan aukeratuko da, eta inspekzio eta salaketa ahalmenak izango ditu.
- Animalien Defentsarako Departamentu baten sorrera. Animalien babesaren arloan kompetentzia eskusiboak dituen Departamentu baten ezak animalientzako kaltegarriak diren praktika ilegalak sahisteko Eusko Jaurlaritzaren lana zailtzen du.
- Animalien Defentsarako Unitatea Ertzantzan. Ertzantzak animaliak defendatzeko unitate berri bat izatea defendatzen dugu, animaliak kaltetzen dituzten delitu eta arau-hausteak ikertu eta salatzeke helburuarekin. Modu berean Ertzantzaren kide guztiei animalien defentsarako formazio bat emotea beharrezkoa dela deritzogu.

9. Suteen aurka burukatu. 2012. urte honetan Estatuko basoetan sute asko sortu dira, miloika animalia modu ikaragarrietan hil direlarik. Alderdi Animalistak animaliak sorosteko mugitu ziren aktibistak bermatu zituen, eta serbitzu juridikoak beraien eskuetan jarri zituen, [Estatuko Segurtasun Indar eta Gorputzen kideen aldetik jasatzen ari ziren presio eta mehatxuen aurrean](#). Sute gehiago gertatzeko aukerak gutxitzeko helburuarekin, hurrengoko neurriak defendatzen ditugu:

- Eusko Jaurlaritzaren aldetik suteen aurka egiteko nahikoa den diru-kopurua, Diputazioekin elkarlanean.
- Eragindako suteak sahisteko helburuarekin, erretako zuhaitzak moztu egingo dira, eta ondoren sutearen lekuan birrinduak, erretako egurrarekin negozio egitea sahisteko.
- Pirotekniaekin amaituko dugu eta animalientzaren suak eta zaratak sortzen dituzten kalteez gizartearen kontzientziatzeko kanpaina informatiboak egingo ditugu. Suteak sortzeko arriskua handitzeaz gainera, milaka animaliri piroteknia kalte larriak eragiten die, bai etxe-animaliei zein animalia basatiei: takikardiak, goragaleak, zorabioak, bildurrak eta batzuetan heriotza ere. Txakurrak alde egin eta galdu edota istripu bat jasan dezakete; katuek lehergaien atzetik korrikan egiten dute. Egaztiekin, bestalde, leherketengatik takikardiak izaten dituzte.

PARTIDO ANIMALISTA

pacma

10. Animalien hilketa ekologistari aurkaritza. PACMA - Alderdi Animalista animalien defentsarako mugimenduaren parte da, eta hori dela eta, erakunde ekologisten postulatuak ez ditugu onartzen. PACMA - Alderdi Animalista animalien hilketa ekologista gaitzezten duen komunikatua sinatzen duen erakundeetako bat da. Indarkeria arazoak konpontzeko bide bezala gaitzezten dugu, eta arrazoi horregaitik animalia hauekin zerikusia duten politiken kontra gaude, babesgabeko miloika animalia modu koldar baten hilketa suposatzen dutelako (txakur eta katu basatiak, mapatxeak, huroiak, bisoiak, etab.). Animalia hauek sarraskitzea ez da onargarria, gizaki etorkinei buruz hitz egiten egongo baginan moduan ere ez denez. Guzti honengaitik, Euskal Herrian "Espezie Inbaditzaile" Katalogoaren garapen legislatiboaren aurka gaude. Animalien arteko gatazkak al diren neurrian ekiditzeko, eta kasu hauek ematekotan ebazteko, hurrengoko neurriak hartzea defendatzen dugu:

- Larru-baserrien itxiera. Beraiengatik urtero ehundaka animalia aloktono ihes egiten dute beste animaliekin gatazkak eta kalteak sortzen.
- Animalia exotikoen salerosketaren amaiera. Hauetako animalia asko euskal basoetan bastertuak izaten dira.
- Hilgarriak ez diren neurriez bideratutako animalien biztanleriaren kontrol programak: hantzutzeak, kontrazepziozko-metaketa, arrautzen kontrola, etab.
- Animalien inmobilizazioa modu ez bortitzen bitartez: dardo lasaigarriak, etab.
- Animaliak beste leku batera eramatea.
- Animalia gatazkatsuak mantendu al izateko babes-etxeen sorrera.

11. Animalien defendatzaileen aurkako errepresioaren kontra. Justizia organoak bidegabekeriak eta bazterketak ekiditzeko lan egin behar dute. Gaur egun, animalien aldeko eskubideak defendatzen dituzten 4 esukal herritar, eta baita Estatuko beste 8 herritar, Santiago de Compostela-ko Instrukzio Epaitegiaren 2. zenbakiarengaitik inputatuak izan dira, egin ez dituzten delituengaitik salatuak. Animalien defendatzaileok gure mugimendua aurrera eramateko jasatzen dugun errepresioaren pausu bat gehiago da hoako hau. Eusko Jaurlaritzako Gizarte Eskubideen eta Hiritarren Eskaeren Komisioak prosezuren jarraipen bat egin behar du, bertan egiten diren irregulartasunak salatzeke. Informazio gehiago eskuragarri webgune honetan:

www.unidoscontralarepresion.org

PARTIDO ANIMALISTA

pacma

HEZKUNTZA ETA KULTURA

Azken urteetan hezkuntza publikoaren desegite mailakatu bat ematen ari da. Hau ez da pairatzen ari garen krisi ekonomiaren konponbidea, izan ere, hezkuntza eta zientzian eginiko murrizketak [errekuperazio ekonomikoa nekezagoa bihurtzea eragingo bat dute](#), eta lan-esku merke eta ez-kualifikatu baten kontura izatea ekarriko du. Horregaitik kalitatezko hezkuntza bat jasotzeko eskubidearen alde gaude euskal herritar guztiei kalitatezko bizitza bat aukeran emateko.

Kalitatezko hezkuntza bati sarbidea izatea beharrezkoa da herritar kritiko gehiago izateko, edozein gaien inguruan hausnartu dezaketena. Formazio intelektual on batetaz aparte, gure gaitasun emozionalak garatu behar ditugu, bestea gure modu berdinean sufritzeko eta gozatzeko gaitasuna duela ikusten dugularik, eta ez aprobetxatu gaitzkeen objektu baten moduan. Haurtzaroan jokaera patrioak eta besteenganako errespetu eta ardura patrioak garatzen hasten dira. Umeak besteenganako sufrimenduaren aurrean sentikortasuna galarazten diegunean, aldatzeko zailak diren jarrerak garatu ditzakete.

Hezkuntza ez da soilik ikasgeletan geratu behar, bizitza osoan jarraitu behar du. Hezkuntza, kultura eta kirola jardura eremu erlazionatuak direla uzte dugu, modu osatu baten ekin beharrekoak. Euskal Herriaren garapen kulturala bultzatzen duten ekintzengaitik apustu egiten dugu, beti ere animalien kalterik suposatzen ez dutelarik. Modu berean, irakasleen lana duin bihurtu nahi dugu, lan ikaragarria egiten dutelarik naiz eta askotan presio handi batekin lan egin behar duten.

Euskal herriko eskola publikoetan orain dela gutxi onartu den jantoki publikoetan menu begetariano bat ematearen erabakia aurrera pausu bat dela uste dugu, Animalien Alderdia orain dela urte askotatik ezkatzen ari zen neurri bat delarik. Eskubide hau eraginkorra egitea defendatzen dugu, berengaitik apustu egiten duten ikasle eta gurasoengan preziorik egon ez daiten, eta ikasleen animalia jatorriak ez duen elikagairik kontsumitzeko eskubidea bermatu daiten. Menu aukera hori ezkontza arloko jantoki guztietan egon behar da, zentru publiko zein pribatuetan.

Guzti hau kontutan izanda, neurri hauek defendatzen ditugu:

12. Beste animalien errespetuaren sentikortzea hezitze zentruetan. Animalien jarrera adeitsu bat haurtzarotik landu behar da. Arrazoi honengaitik umeak eta nerabeak beraiek gaitasun emozionalak garatzeko ezaten esfortzuak egingo ditugu. Horregaitik, hurrengoko hezkuntza neurriak defendatzen ditugu:

- Animalien interesak kontutan izaten ez diren “baserri-eskoletara” egiten diren bisitaldien aurrean, animalien babes-etxeetara edota santutegietara bisita egitea proposatzen dugu.

- Babes-etxeetako eta animalien defentsarako lan egiten duten erakundeetako kideak eskola-ortutegi baten barruan hitzaldiak ematea ahalbideratzen dituzten hezkuntza programak bultzatuko ditugu.

- Animaliek egiten diren esperimentuei uko egitearen eskubidea defendatzen dugu hezkuntza arlo guztietan.

PARTIDO ANIMALISTA

pacma

- Animalien mesederako egiten den hezkuntza bat bultzatzeko neurriak hartuko dira, babes-etxeen eta unibertstaeen arteko hitzarmenen bitartez, Albaitaritzako irakasleek animalien hantzutu dezaketelarik ikasleein ezagutzak emateko moduan.

- Jantokietan animalia jatorri ez duten elikagaiekin osatutako menu baten aukera defendatzen dugu. Ikasleen eta bestelako herritarren konzientza askatasunaren eskubideen parte moduan, animalia jatorririk gabeko menu aukera bat ezkeniko dugu instituzio publiko guztietan.

13. Telebista eta irrati publikoetarako animalien babesari buruzko saio baten produkzioa. ETB 1en, ETB 2n, Euskadi Irratian eta Radio Euskadin animalien defentsari buruzko programa bat sartuko dugu, animalien beharrei buruz, adopzioen garrantziari buruz eta hantzutzei buruz informatuko delarik, beste gai etikoen artean.

14. Indarkeririk eta bezterketarik gabeko hezkuntza. PACMA - Alderdi Animalista gatazkak elkarrizketa errazional beten bitartez konpontzea defendatzen du, eta edozein motatako bezterkeriaren kontra dago: sexismoa, arrazismoa, homofobia, espejismoa, etab. Horregaitik gobernuak "Gizarte Hezkuntza" (orain "Gizalegezko Hezkuntza eta Hezkuntza Konstituzionala" izendatua) irakasgaiaren edukari egindako moldaketen kontra gaude, "aurrerizi sozial, arrazista, xenofoboak edota sexistak" diren erreferentziak zaiezten dituelako, "famili mota desberdinenaganako errespetua"-ri eginikoak, "biktimgenganako enpatia"-ri eginikoak, "elkarrizketa gatazkak konpontzeko modua"-ri eginikoak, "pobreziari aurka egiteko hezkuntza sarbide unibertstalaren garrantzia"-ri eginikoak, "munduko probrezia"-ri eginikoa... Gazteen artean berdintasunezko gizarte bat bultzatzean arazo etikorik ez dageon modu berean, gobernuak hipokrezia hutzean jausten dela uzte dugu "doktrinamendu ideologiko bat sustatzen dezakeen kuestio eztabaidagariak" direla esaten duenean, beraien gobernuak zezenketaren indarkerian adoktrinatzeko jarduten duenean, beste kuestio batzuen artean. Gaur egun, Euskal Herriak ikasgaiaren %45 gehitzeko kompetentzia dauka. Hau kontutan izanik, gobernuak zentsuratutako gai guztiak ikasgaietako edukietan sartzea defendatzen dugu, animalien defentsari erreferentzia egiteaz gain. Modu berean, komunikazio baliabideek bazterkeriaren aurkako borrokaren kontra atentzio berezia jarri behar duela uzte dugu, kolektibo desberdinetako herritarrak kontratatuz normalizazio elementu bat gehiago moduan. Gainera, erabiltzen duten terminologia zaindu behar dute, integratzaile eta normalizatzailea izanik. Horregaitik, hurrengoko hezkuntza neurriak defendatzen ditugu:

- **Bazterketa ezpezitzaren kontrako hezkuntza.** Animalien kontrako indarkeria instituzionalizatuta dago, gaur egungo hezkuntza materiaren parte da. Animaliek beste espazietan izateagaitik jasaten duten indarkeria gizarte beraiekin nola erlazionatzen diren eta nola ikusten dituzten modua aldatzen dutenean amaituko da, eta hori dela eta, animalien defentsarako hezkuntza neurriak hartuko ditugu.

- **Bazterketa sexistaren kontrako hezkuntza.** Epaitegi Nagusiaren irizpidearekin bat eginez, irakasleek beraien sexuagaitik baztertuak diren hezkuntza zentruetara ukatzea defendatzen dugu. Sexu araberarengaitik banandutako hezkuntza baten alde Hezkuntza Ministerioak esandako hitzak bereiziki problematikoak direla deritzogu, orain arte eginiko sexu araberarengaitik banandutako hezkuntza bati buruzko ikerketak errendimendu akademikoa ez dela hobetzen isladatzen dute, baina genero estereotipoa indartzen dute eta maila instituzional batean sexismoa legitimatzen du.

- **Bazterketa homofoboaren kontrako hezkuntza.** Gaur egun, euskal herritar askok beraien sexu orientazioagaitik benetako indarkeri egoerak jasaten dituzte, gizartearen sentikortasun ezarengaitik eta heterosexualitatearen inposaketarengaitik onargarri den modelo afektibo-sexual

PARTIDO ANIMALISTA

pacma

modut bakartzat hartuz. Horregaitik homofobiaren aurkako sentsibilizazio kanpaiak egitearen aldekoak gara, eta beraien etxeetatik beraien orientazio sexualarengatik egotziak izan diren gazteei laguntza emanez.

- **Bazterketa xenofobo eta arrazistaren kontrako hezkuntza.** Gizabanako guztien garapen osoa bultzatzen duten neurriak defendatzen ditugu, beraien jatorri-herria kontutan izan gabe: inmigrazio plan integralen onarpena, eta Eusko Jaurlaritzaren langile eta funtzionarioei emandako jarraiko formazioetako programetan migrazioei buruzko edukiak gehitzea, sortu daitzekeen gatazkak ekiditzeko helburuarekin.

- **Minusbalotasunak dituzten pertsonen bazterketaren kontrako hezkuntza.** Minusbalotasunak dituzten pertsonen aukera berdintasuna defendatzen dugu kultura sabidea, aukera sozialak, lana eta bestelako aspektuetan. Horretarako garrantzitsua da gizartearen hezkuntza eta minusbalotasunak dituzten pertsonen ikuspena, gizarteak onartu dezan eskubide guztiak dituen pertsona moduan ez dela ezgaitzen. Telebista autonomikoetan Komunikazio Audiobisualaren Legean jasotako portzentai altuagoak ezartzea defendatzen dugu, aste baten publikoak diren kataietan audiodeskripzioa, seinu lenguaia eta subtituluak dituzten programen duten ordu kopurua ezartzen duena. Modu berean Seinua Lenguaiaren 11/2011 Legearen garapen normatiboa eta betetzea defendatzen dugu, eta Eusko Jaurlaritzaren langileen artean Seinua Lenguaiaren Interpretatzaileak izatea.

- **Gaizotasun mentalak dituzten gaiztoen bazterketaren kontrako hezkuntza.** Gaizotasun mentalak dituzten pertsonak askotan gizartearen errefuxarekin topatzen dira, beraien beldur direlarik askotan, barregarri uzten dituztelarik beste batzuetan, eta askotan "lan egin nahi ez dutela" leporazten zaielarik. Egoera hau zahiezteko, osasun mentalari buruzko sentsibilizazio kanpainak martxan jarriko ditugu, pertsona hauen egunerokotasuna erakusteko helburuaz, izartea holako egoeran daudenekin sensibilizatzeko.

- **Ikastetxeetako indarkeriaren kontrako hezkuntza.** Besteenganako indarkeria deslegitimizatzeko neurrien ezarpena hezkuntza zentroetan, bullying-aren eta erasoaren aurkako jokabide protokoloak ezarri.

José Ignacio Wert Hezkuntza Ministroak berriki gobernuaren Hezkuntza Lege Organikoa moldatzeko asmoa dutela adierazi du. Moldaketa honek, beste gauza batzuen artean, aldaketa hauek eragingo zituen:

- Sexu generoagaitik bereiztuak diren ikasleak ikastetze hitzartuetan izatea bermatzea, eta Hiritar Hezkuntza eta Hezkuntza Konstituzionala ikasgaia soilik 2. ESO-n ematea.

- Erkidego autonomikoen gaitasuna murriztu hezkuntza edukiak ezartzeko (gaur egungo %45aren aurrean, Euskal Herriak %35a soilik ezartzera iritsi daiteke).

- Lehen mailako hezkuntzan, ESO-n eta Batxilergoaren amaieran ebaluazio frogak bat sortzea, hauetariko azkena gaur egungo Selektibitatea ordezkatzeko duelarik, hezkuntza zentroek frogak espezifiko gehigarriak egin dezaketeelarik. Honek, unibertsitateetan sartzeko influentzi trafikoa baimenduko litzuke, unibertsitate bakoitzeko frogak espezifikoak kontrolatzeko ezintasuna dela eta.

PACMA - Alderdi Animalistatik Hezkuntza Lege Organikoaren moldaketa atentzioz jarraituko dugu, eta bertan egindako edozein aldaketak hezkuntzarako eskubidea, aukera berdintasuna eta bazterketarekiko errefuxa bermatzen duela defendatuko dugu.

PARTIDO ANIMALISTA

pacma

15. Kalitatezko hezkuntza publiko bat izateko eskubidea. Kalitatezko hezkuntza publiko baten aldekoak gara berdintasunezko gizarte batenganako aurrera pausuak emateko bide moduan. Kalitatezko hezkuntza guztien eskubidea da eta gizarte batek egin dezakeen inbertsiorik onena. Arrazoi horrengatik Ministerioaren eskutik hezkuntzan egindako murrizketak onartezina direla deritzogu, unibertsitateetako ikasleek tasen kontzeptuen bitartez diru gehiago ordaindu behar izatera bideratzen duelako. Horregaitik, Eusko Jaurlaritzaren kompetentzien barruan, hurrengoko neurriak defendatzen ditugu:

- Euskal Herriaaren PIB aren %6aren igoera gastu hezkuntza publikoan
- Hezkuntzarako diru-laguntzen mantentzea.
- Unibertsitateko matrikulen tasak mugatzea, IPCa soilik igotzen delarik (Espainiar Estatutik baimendutako gutxienengoa), eta tituluaren bidalketaren eta idazkari gastuen izozketa.
- Ikasleen generoengatik edota jatorriengatik bereizketak egiten dituzten zentroei diru-laguntzak kentzea.
- 0 eta 3 urteko umeendako plaza publiko nahikoen esleipena, Haur Hezkuntzaren sare publikoa zabalduz.
- Lehen mailako, bigarren mailako eta batxilergoko testu liburuen doakotasuna. Horretarako, copyleft lizentziadun testu liburuak sortuko dira, dohanako kopia eta banaketakoak. Ikasle adineko seme-alabek dituzten familenganako ehundaka euroen aurrezpena suposauko du honek.
- Eskolaurreko eta Lehen hezkuntzako ikasleentzat arduratzen den asistentzia psikopedagogiko baten ezarpena. Bigarren mailako hezkuntza zentru publikoetan Orientazio Zerbitzuaren handiagotzea psikologo eta pedagogoko plazaak dituelarik. Bi kasu hauetan ikasle konkretu batzuen bazterketa ekiditzeko atentzio berezia izan behar dute.
- Minusbaliotasunak dituzten umeen eta beraien familien atentzioa bermatzeko neurriak, prebentziarako, detekzio goiztiarra, diagnostiko eta egoera guztien atentzioa, garapenaren desorekak edota 0 eta 6 urtetako umeen arteko arrisku situazioetan. Hezkuntza eredia barneratzailea izan behar du eta ikasle mota hauen ohiko zentruetan eskolatzeagaitik bereiztea, tratua bera jasotzea eta aukera berdina izatea bermatzen.
- Minusbaliotasunak dituzten ikasleei dagokionez, Eusko Jaurlaritzak 3 urte izan arte minusbaliotasunak dituzten umeen hezkuntza arreta bat Legez derrigortzea, horrela nahi badute beraien guraso edo ordezkari legalak. Minusbaliotasunak dituzten pertsonen hezkuntza inklusioa bultzatuko du ere, horretarako beharrezkoak diren laguntza tekniko eta profesionalak bultzatuz.
- Hezkuntza hirueledunaren alde gaude (gaztelera, euskara eta ingelesa) hezkuntza tarte guztian zehar.

16. Funtzio hezitzailearen duintasuna. Publikoki irakasleen lana aldarrikatzearen alde gaude, interez eza egoera bati aurre egin behar diotelarik, batzuetan ikasleen edota beraien familien partetik erasoak jasanez alde batetik, eta beste alde batetik, politiko batzuek eraikitako kanpaina demagogikoei aurre egin behar izanik, lan gutxi egiten dutela salatzen dituztelarik. Ikaleengandik edota beraien familiengandik erasotuak diren irakasleen herri akusazio bezala Eusko Jaurlaritzaz azaldu dadila defendatzen dugu.

17. Aisialdi osasungarri eta ez kontsumista baten kultura. Kontsumismoaren edota gero eta agzteagoak direnen artean alkohola neurri gabez edatearen fenomenoaren aurrean, gazte eta nagusien behar eta interesetara egokitzen diren aisialdi alternatibak ezkeintzea beharrezkoa dela

PARTIDO ANIMALISTA

pacma

uzte dugu. Kulturalki dituen ondorio onuragarriez gain, animalien uztiapena bultzatzen ez duen aisialdi eredu bat bultzatze du, eta horietariko askok turismoa ere bultzatzen dute.

Aretari dagokionez, konponbidea “subentzioaren kultura” ez dela deritzogu, politikoeziko artisten independentziaren galera dakarrelako. Eusko Jaurlaritzaren politika artea eta kulturari dagokionez herritarrek beraietara heltzeko bideratuta egon behar da, eta baita herritarrenganako “egiten utzi” politika batetan.

Hurrengoko neurriak defendatzen ditugu:

- Kulturaren sustapena zine, musika, dantza, antzerki, arte, etab. jaialdien bitartez. Esukal Herrian egiten diren jaialdiak. Kulturalki suposatzen duten efektu onuragarriez gain, turismorako ere onuragarriak dira, eta animalien uztiapena bultzatzen ez duen aisialdi bat lortzeko laguntzen du.
- Prestazioak bir-bultzatu eta Gazte Karnetak dituen aukerak haunditu, animaliak errespetatuak diren kultura, kirol eta aisialdi ezkaintzei arreta berezia ezkainiz.
- Gazte elkarte-ehuna helburu kultural eta aisialdi alternatiboak aurrera eramateko gaitasun eta bailabideez ornitzea. Gazteendako eskuragarriak diren Gazte Etxeen inguruetan zirkuitu kulturalen antolaketa. Gazte Aisialdietako proposamenak egin eta garatzen dituen Partaidetza Mahai baten sorrera, gezte talde desberdinez osatuta.
- Kalitatezko zinema baten hedapenaren alde Euskal Fimotekak egiten duen lana goraiatzeko dugu, zine arteo handietan ikusteko zaila den zinema ezkaintzen, eta baita lanen katalogazio eta lokalizazioetan. Bilbo eta Gasteizen dauden areto kopurua handitzea bebesten dugu. Programazioaren barruan animalien uztiapeneri buruzko pelikulak gehituko ditugu perspektiba desberdinetatik: dokumentalak ([Earthlings](#), Peaceable Kingdom, The Witness...), fikzioa, animazioa, etab.
- Herritarren gehiengoaren egoera ekonomiko prekariora ikusita, Eusko Jaurlaritzaren menpe dauden museoak dohain izan beharko lirateke defendatzen dugu.
- Titularitate publiko duten aretoen eta Euskal filmotekaren moldaketa, audiodekripzioa duten antzerki saioak eta pelikulak ezkaintzen.
- Liburutegi publikoari babes. Teknologi berrien sarrerak informazioaren edapena hobetu badu ere, liburutegiak eta bertako langileak kulturari sarrera izateko beharrezkoak izaten jarraitzen dute, gero eta euskal herritar gehiagok kuestio etikoei buruz hausnartzeko. Irakurketa aisialdi modu konstruktibo bat da gainera, eta bere dohanakotasuna bermatua izan behar da. Arrazoi horrengatik liburutegi asko jasatzen ari diren murrizketen kontra gaude. Esukal Herriko Liburutegi Digitalarendako diru-kopuru nahiko bat defendatzen dugu.
- Nagusien partaidetza kultural eta hezkuntza. Pertsona nagusien partaidetza soziala eta bolondresa bermatzen dituzten neurriak hartzean beharrezkoak direla uzte dugu, jubilatzerakoan pertsona askok jasatzen dituzten motibazio ezak saiatzeko.

PARTIDO ANIMALISTA

pacma

GIZARTE EKONOMIA ETA LAN DUINA

Estadistikek Euskal Herrian Estatuan baino langabezi maila bajuago duela adierazten duten arren, egoera ez da bat ere ona. Esukal Herrian langabezia %15-a gaintzen du, eta %34-a gazteen artean. Beste alde batetik, Mariano Rajoy-ren gobernuak adostutako azken neurri ekonomikoak herritarrak gehiago estutzeko besterik ez du balio izango: BEZaren igoera, langabeziarendako diru-laguntzen murrizketa, etxebizitza erosterakoan egiten diren kenketen ezabatzea, funtzionarioen ordainketa kentzea, Murrizketa hauek herritarrak egoera oso larrian jartzen dituzte. Era berean, azken urte hauetan serbitzu publikoetan eta herritarren eskubide sozioekonomikoetan izugarriko murrizketan egiten ari dira. Hau gertatzen den bitartean miloika euro zezenketei diru-laguntzak emateko erabiltzen dira, eta diputatuak oparotasunaz bityzeko.

PACMA - Alderdi Animalistak murrizketa batzuk egitea beharrezkoak direla uzte dugu, baina hauek ez-funtzezkoak diren gastuetan eta onartezinak diren gastuetan (politikoendako soltata miloidunak eta kofiantzako karguak, zezenketandako eta animaliek erabiltzen dituzten ikuskizunenadako diru-laguntzak, etab.) egin behar direla uzte dugu. Gastu hauek danak dira zaieztu behar direnak, eta ez animalien defentzarako, osasunarendako, hezkuntzarendako eta baztertuak izan daitzkeen herritar kolektiboendako helbideratuta daudenak (gazteak, emakumeak, minusbaliotasunen bat duten herritarrak, migratzaileak, etab.).

Baina konponbideak daude, eta euskal instituzioak herritarren egoera hobetu dezaketen neurriak artu ditzakete. PACMA - Alderdi Animalista animalien interesak defendatzen dituen kalitatezko enplegua sortzeko helburu duen garapen ekonomiko batengatik apustu egiten du, familia eta lana kontziliatzeko helburuarekin (animaliekin bzi diren langileak kontutan hartuz), eta lana lortzeko bazterketaren amairerengaitik. Euskal Herria bere kokapen geografikoa aprobetxatu behar du enplegua sortzeko, nekazaritza eta turismo etikoari garrantzia berezia emanez, eta negozio etiko eta berritzaileengaitik apustu egiten duten ekintzaileei lana errazten.

18. Nekazaritzaren defentza. Euskla Herriaren kokapen geografikoak nekazal kultiboak bultzatzea eta nekazariei laguntzea enplegua sortzeko baimentzen du. Argi eta garbi nekazaritza defendatzeko eta babestekoren alde gaude, abelntzaintza eta arrantzari ematen zaien diru languntzekin alderatuz, milaka animalien sufrimendua eta hilketa eragiten duten ekintzak. Nekazaritzaren defendatzaile sutsuak izanik, zelaien arazoei erantzungo diegu, kalifikazio pertsonal baxua moduan. Horregaitik, hurrengoko neurriak defendatzen ditugu:

- Abelntzaintza eta arrantzari ematen zaien diru languntzak kendu, aldi berean ekintza hauetatik nekazaritzara edota animalien uztiapena ekartzen duten negozioetara egiteko trantzizioa errazten, zeintzuei lagundu egingo diegu.

- [Euskal Baserri](#) zigilua duten produktuen promozioa.

- Protuktu hortofrutikolen gordeketa eta mantenketa egiteko laguntza neurriak, Diputazioekin elkarlanean.

PARTIDO ANIMALISTA

pacma

- Nekazariak ekoiztutako produktuen komertzializazioan gardentasun handiagoa, prosezuan sektorearen partaidetza maila handituz.
- Nekazal uztiapenetan aplikazio informatikoen sarrera, software askeari atentzio berezia jarritz.
- Gazte, emakume eta miusbaliotasunak dituzten pertsonak nekazal munduan sartzea ahalbideratzen duten neurriak.

19. Kalitatezko turismo etiko baten defentza. PACMA - Alderdi Animalistatik Euskal Herriak kalitatezko turismo bat sustatzeko nahiko baliabide dituela uzte dugu, Diputazioekin elkarlanean. Horregaitik, hurrengoko neurriak defendatzen ditugu:

- Plan turistikoak egiterakoan animalien defentzan lan egiten duten erakundeen parte hartzea.
- Eusko Jarlaritzan partetik egiten diren gida eta material turistikoak egiterakoan kriterio etikoen sarrera, animalien kalterako diren neurriak bultzatzen ez direlarik.
- Zinea, musika, dantza, antzerki, eta abarren jaialdien promozioa.
- Gazte etxeak ezkontzen dituzten zerbitzuen edapena.

20. Helburu etiko eta sozial duen I+B+g-a bultzatu. I+B+g-an egiten den gastua sustatzen dute duten politikak defendatzen ditugu, urrengoko legealdian Euskal Herriko Barne Protuktuan %3a lortzearen helburuarekin, nahi kolektiboak lortzeko bideratuta egon behar dela kontutan izanik eta animalien interesak errespetatu behar dituztela kontutan izanik. Animalien defentzaren esparruan, ikerketa proiektu batzuek animalia jatorri duten produktuen ordezkioak sortzeko helburua izango dute.

21. Langileen animalientzako babes-etxeak. Animalien zaintza eta lana kontzilatzeke helburuaz, Eusko Jaurlaritzaren langileentzako txakur-zaintza zerbitzu bat egongo da haun lan orduetan, non txakurrak zainduak, ikuskatutak eta beste txakurren konpainian egongo diren, lanaren ezaugarriek txakurra zaintzalarerearekin ezin egona ekartzen badute. Modu berean enpresen eta Gobernuaren artean hitzarmenak egingo dira, enpresek txakurrekin bizi diren langileek txakur-zaintza erabiltzeko duten eskubidea izateko helburuarekin.

22. Animalia jatorririk gabeko ehunak ezkatzeke bermea uniformeak erabili behar dituzten langile eta funtzionarioentzako. Neurri honek herritar guztiek ez badute nahi animalia jatorri duten produktuak ez erabiltzeko edota ez erosteko duten eskubidea bermatzeko da.

23. Lanbide eraginkorra. Gaur egun, Lanbidek enplegua sortzeko gaiasun eza erakusten du. Horregaitik, aldaketa sakon bat egin behar dela uzte dugu, enplegua sortzeko politika aktiboei lehentasuna emanez, eta diru--laguntza sozialak jasotzen dituzten herritarren diru-laguntza eta herritar hauen enpleguaren aktibazioarekin erlazionatuz. Langabezi maila altuago duten zonaldeetarako enplegu plan zehatzak sortzea beharrezkoa da ere.

24. Herstura neurriak, animaliak erabiltzen dituzten ikuskizunei ematen zaien diru-laguntzekin amaitu eta politikoen abaintalekin amaitzen dutenak. Gaur egungo krisi egoeran, zezenketei diru laguntzak emateko edota eroste maila euskal herritarrena baina askoz altuago duten kargu altuak mantetzen dirua zahutzen ikustea onartezina da. Politikoei oinak lurrean jarriko

PARTIDO ANIMALISTA

pacma

diegu errealitatea bestelako herritarren moduan bizi dezaten. herstura neurri hauk defendatzen ditugu, Euskal Herrian miloika euroko hurrezpena suposatuko lituzkenak:

- Eusko Jaurlaritzen kontuendako kanpoko auditoria independente bat egitea.
- Zezenketendako edota animaliek erabiltzen duten edozein ikuskisunendako diru-laguntzak kentzea.
- Eusko Jaurlaritzako diputatuen, aholkularien eta kargu altuen soldataren murrizketa %50 baten.
- Gehigarri retitutiboan ezabaketa Eusko Jaurlaritzako kargu altu ohi guztiendako, Lehendakariak barne.
- Desagertzeko kideak Vitoria bizi dietak.
- Aholkulariak eta kargu altuak trenean edo abioian garraiotu behar direnean lan kontuengatik, klase turistan egingo dute beti (low cost konpainietan al izan ezker, eta gehienez aholkulari bakar batekin).
- Parque movil-aren adoste plana. Soilik Lehendakariak eta aholkulariek beraien kotxea izatea defendatzen dugu, eta hauek alkilatua izango dira, eta ez erosiak. Eusko jaurlaritzak duen gainontzeko kotxeak subasta publiko baten salduko dira.
- Beste diputuekin alderatuta Jaurlaritzako Mahaiko kideen soldata desberdintasunaren ezabaketa.
- Talde parlamentariari ematen zaien dirua %50ean murriztea.
- Eusko Jaurlaritzak modu askean erabakitzen dituzten aholkulariak bi herenetan murriztea.
- Eusko Jarlaritzan diputatu moduan lan egitea zortzi urte gehienez egotea, bezero sareak eta fabore tratua zahiezteko era moduan.
- Publizitate kanpaina instituzionalan erabiltzen den aurrekontua erdira murriztea (gaur egun urtero 50.000 euro erabiltzen dira).
- Diputazio Faralekin bikoiztasunak zahieztea. 2011. urteko "Eusko Administrazio Publikoen Bizkoiztasun Txostena"-ren arabera, Euko Jaurlaritzari egozten zaien bikoiztasunak 118,8 miloi eurokoak ziren, zeintzuetatik 2012. urtean %42,4 eragotzi diren soilik. Bikoiztasun guztiekin amaitzea defendatzen dugu, urtero miloika euro hurrezteko helburuarekin eta baliabideen efizientzia handiago bat lortzeko.

25. Iruzurraren kontra borrokatu. Dirua zuritzearen, iruzurraren, paradisu fiskaletara dirua eramatearen, eta abarren kontra borrokatzeko plan baten eraketa defendatzen dugu. Paradisu fiskalekin erlazioa duten enpresek ezingo dute kontratu publikoetan parte hartu.

26. Diru-laguntza sozialen mantenketan. Gehien behar dutenei krisiaren eragina murrizten dituzten neurriak hartzea defendatzen dugu, aukera bertintasuna bermatzen. Familiei eta umeei laguntzeko dagoen modelo sozialaren berrikuspenarengaitik apostu egiten dugu, serbitzuen koberturan zentratuta egon behar delarik, dirua umeen beharrak azetzeko erabiliak izango direla

PARTIDO ANIMALISTA

pacma

bermatzeko neurri moduan, gurasoen partetik iruzurrak eragotziz. Aldi berean, honelako neurriak defendatzen ditugu:

- Renta de Garantía de Ingresos-en mantentzea. Gaur egun Renta de Garantía de Ingresos-a lanik ez duten milaka euskal herritarren aukera bakarra da pobrezia egoera baten amaitzeko zahizteko. Honegaitik Eusko Jaurlaritzak aurtendako adostutako diru kopuruaren murrizketak arduratzen gaitu, eta diru kopuru hori berriz ere lan soldata minimoaren %88a izatea defendatzen dugu (2012. urtean 564,43 euro izango zirelarik)

27. Minusbaliotasunen bat duten pertsonen lan egiteko eskubidea. Nahiz eta minusbaliotasunak dituzten pertsonen integrazioa Diputazio Foralen kompetentzia den, Eusko Jaurlaritzak minusbalitasun fisiko edo intelektualak dituzten pertsonen integrazioa bultzatzen dituzten neurriak hartu ditzake, hurrengoko hauen modukoak:

- Minusbaliotasunak dituzten pertsonen lanerako sarbideari buruzko aholkularitza.
- Inspekzioak gehitzea, 50 langile baino gehiago dituzten enpresetan gutxienez minusbaliotasunen bat duten pertsonendako lanpostuen %2a gordetzeko helburuarekin.
- %2 horren kuota betetzen ez duten enpresek diru laguntzak jasotzea debekatzea.
- Hezi arkitektonikoen ezabaketa lantzen duen normatiba betetzen delaren ikuskaritza, Eusko Jaurlaritza izanik bere eraikinetan normatiba hau betetzen duen lehena.
- Minusbaliotasunak dituzten pertsonekin lan egiten duten ONG (Gobernuz Kanpoko Erakundeak), hauek lan munduan sartzeko bideak aholkatu ditzaten.
- Eusko Jaurlaritzako langileen artean Seinuen Lenguaien Itzulatzileak izate.
- Telebista autonomikoetan Komunikazio Audiobisualaren Legean jasotako portzentai altuagoak ezartzea defendatzen dugu, aste baten publikoak dire kataietan audiodeskripzioa, seinu lenguaia eta subtutuluak dituzten programen duten ordu kopurua ezartzen duena.

28. Kutxabank. Kutxabank-en sorrera modu guztiz iruzurgarrian egin dela deritzogu, PNV eta PPren arteko akordio batekin, administrazio kontseilua sortzen duten 15 kideetatik 14 banatzeko. Kutxabanke jarraitzen dituen politiken norabide aldaketa ezkatzen dugu, horretarako alderdi gutxi batzuek bankuarekiko duten kontrolarekin amaitzea ezkatzen duelarik, eta obra sozialetari interes berezi bat bideratzea, eta honen barruan, animalien defentzari.

PARTIDO ANIMALISTA

pacma

OSAUN ONA IZATEKO ESKUBIDEA

Osasunaren arloan aplikatzen ari diren murrizketek kalte egiten diete euskal herritarrei. Osasunaren Mundu Erakundearen (OMS) Konstituzioak dioenez: *“El goce del grado máximo de salud que se pueda lograr es uno de los derechos fundamentales de todo ser humano sin distinción de raza, religión, ideología política o condición económica o social”*. Hori da osasuna izateko eskubidea jotzen duguna. Eskubide horren barruan sartzen dira medikuaren zaintza, eta sasoian egoteko oinarrizko baldintzak, esate baterako edateko moduko ura, jaki egokiak, instalazio garbiak eta aterpea. PACMA Alderdi Animalista osasun publikoa behar bezala erabiltzearen alde dago, animalia guzti-guztiek, gizakiek barne, izan dezaten osasun ona izateko eskubidea. Horregatik, osasun publikoa larri kaltetzen ari diren murrizketa horien kontra gaude gu. Hona hemen gure proposamen batzuk:

29. Animaliek eskubidea dute osasun ona izateko. Animalia guztiek daukate eskubidea norbaitek beren osasunaz ardura har dezan. Horregatik, apurka-apurka animalientzako osasun-sistema ezartzearen aldekoak gara; batez ere, animalien babesleku eta aterpeak hobetu eta zaindu nahi ditugu.

30. Animaliak ospitaletako leku batzuetan sar daitezela. Gaur egun erabat galarazita dago ospitalean dauden gaixoek beren animalien bisitak izatea. Jakinda gaixo batzuk oso luze egoten direla ospitalean, elkar ezin ikusia oso gogorra da bai gaixo dagoenarentzat bai bere animalia lagunarentzat ere. Osasunaren inguruko arazoak jartzen dira animaliak ez sartzen uzteko aitzakiatzat, alabaina, gizakiak sartu sartzen dira, eta inongo kontrol sanitariorik gabe. Egoera horri konponbidea emateko, ospitaleetan gaixoak beren animaliekin elkartzeko gelak jartzea eskatzen dugu, horretarakoxe egokitutako lekuetan bil daitezten lagunak, beharrezko osasun-neurriak beteta eta kalterik egin gabe.

31. Animalia-jatorriko jakirik gabeko elikadura ospitaletan. Herritarrok kontzientzia-askatasuna daukagunez, aukera eduki beharko genuke, halaber, animalia-jatorriko jakirik gabeko menua izateko ospitale guztietan; jakina, nutrizionistek eta nutrizioko teknikariek diseinatutako menuak lirarteke, elikadura osasungarria dela ziurtatzeko.

32. Nutrizionista plazetarako deialdiak egitea, ospitale nahiz osasun-zentroetan. Gaur egun, elikaduraren inguruko aholkularitza mediku endokrinoek edo familiako medikuek eramaten dute, eta gehienek ez dute elikaduraren arloko prestakuntza egokia. Hori dela-eta, askotan, okerreko informazioa ematen dute animalia-jatorriko jakirik gabeko elikadurari buruz. Halakorik ez gertatzeko eta elikadura egokia zer den ondo adierazten dela ziurtatzeko, Euskadiko ospitale nahiz osasun-zentroetarako nutrizionisten plazak ateratzearen alde egingo dugu, Nutrizioko unibertsitate-tituludunentzat.

PARTIDO ANIMALISTA

pacma

33. Kalitate oneko osasun publikoa izateko eskubidea. Osasun-sistema publikoa zabaltzea funtsezkoa da guretzat, gizaki nahiz bestelako animalien eskubidea bermatzeko tresna horixe baita. Gainera, gaur egungo egoera ekonomikoa dela-eta, adineko askoren bizi-kalitatea asko okertu da, baina horri ez zaio behar bezala erreparatzean. Baina denetarik dago pertsona nagusien multzo horretan, oso mutzo heterogenoa da, eta halaxe jokatu behar genuke, batez ere osasun kontuetan, aintzat hartuta batzuk autonomo direla baina beste batzuk, beren gaixotasunagatik, inoren laguntza beharrean daudela beti, edozertarako. Neurri hauek ezarriko ditugu guk:

- Kontsulta, diagnostiko-proba eta ebakuntzetarako zain-zerrendak murriztea.
- Beste mediku espezialista baten iritzia jasotzeko eskubidea osasun-zentro publikoetan.
- Ohea jartzea ospitaleko gaixoen bisitan joaten direnentzat.
- Buruko osasunerako zerbitzuak zabaltzea, eta buruko gaixotasunen bat dutenen senideei laguntza ematea. Arazo psikologikoak garaiz kontrolatu behar dira, gizakien edo animalien kontrako kalteak eragin aurretik.
- Edadetuentzako, ezinduentzako eta gizartetik baztertuentzako egoitzetan behar adina leku egotea. Egoitza horietan, bertan daudenak animaliekin bizitzeko aukera izango dute, bai egoitza publikoetan bai Aldundiarekin hitzarmena sinatuta daukaten egoitza pribatuetan. Ezinbestekoa da egoitza publikoetan sartu ahal izateko ezartzen diren irizpideak bateratzea, premia handiagoa dutenek erraztasun handiago aizan dezaten.

34. Lanean osasun ona izateko eskubidea. Lanpostu guzti-guztietan, segurtasun- eta osasun-baldintza behar bezala betetzen direla ziurtatu behar da. Lan-arriskuen prebentzioko batzordeetako delegatuek eta kideek eskumen handiagoak izatearen alde egingo dugu, eta horren inguruko konturen batengatik zehapena jaso duten enpresen erregistroa osatuko dugu.

35. Egoitza-baimenik eta lanik ez duten etorkinek ere osasun-arreta izango dute. PP alderdiak egoitza-baimenik eta lanik ez duten etorkinak osasun-sistematik kanpo uzteko hartu duen erabakiak kinka larrian utzi ditu Euskadin bizi diren 15.000 lagun. PACMA Alderdi Animalistak inongo arrazoirik gabe baztertua dauden denak defenditzen ditu, eta denek osasun ona izateko eskubidea dutela aldarrikatzen du. Printzipio hori gidarizat hartuta, etorkinak aurrerantzean ere arreta izango dute Euskadiko osasun-zentroetan, orain arte bezalaxe. Eusko Jaurlaritzak esan du etorkin bat bera ere ez dela osasun-zaintzarik gabe geratuko, baina ez dugu sinisten. Eusko Jaurlaritzako Osasun Sailak, 2011ko irailean, zirkularra bidali zien medikuei esanez dokumenturik gabeko etorkinek ezin dutela jaso "osasun-zaintzarik jaso". Are gehiago, oso larriak iruditzen zaizkigu PPko hautagai Antonio Basagoiti jaunak esandakoak; aurten argitaratutako artikulua batean honakoa adierazi baitzuen "denentzako osasun-zerbitzua, baina, aurrena, etxekoentzat". Adierazpen horiek ametitu ezinak dira, xenofobia indartzeko besterik ez dute balio-eta.

PARTIDO ANIMALISTA ***pacma***

DEMOKRAZIA PARTE-HARTZAILEA ETA ESKUBIDE ZIBILAK

PACMA Alderdi Animalistakook uste dugu herritarren parte-hartzea ez dela soilik lau urtean behin botoa ematea. Denoi eragiten diguten kontuetan erabakia hartu ahal izatea gero eta herritar gehiagok aldarrikatzen dugu. Elkarte-sarea indartu behar dugu, eta kontsultak erabili behar ditugu herritarrok erabakiak hartzeko, horrek eramango gaitu benetan erabakitan parte hartzera, eta horixe da, izan, Zuzenbideko Estatuaren funtsa; herritarren parte-hartzerik gabe halako Estaturik ez da. Esanda bezala, erabakiak hartzerakoak herritarrek zuzenean ahalmena izatearen aldeko gara.

Demokrazia parte-hartzailea izango bada benetan, eragile sozialek horretarako gogoia izan behar dute, eta gizarte zibila indartu eta elkarte eta sareak bultzatu. Esfera publikoko maila guztietan parte-hartzeko moduak eta gaitasunak lantzeko mekanismoak jarri behar dira. Horretarako, herri-administrazioen egitura eta funtzionamendua aldatu behar da, ezinbestekoa da, gaur egungo legeek informazioa, gardentasuna eta parte-hartzea eragozten duten arauak ezartzen baitituzte.

Printzipio horrekin bat, PACMA Alderdi Animalistako hautagaiek jendaurrean agerian jarriko dute beren ondarea, beren agintaldia hasi aurretik, agintaldian zehar eta ondoren, bai eta berenak dituzten errenta, inbertsio eta bestelako jarduera ekonomiko ere. Gardentasuna hori da, eta gainerako aukera politikoek ere guk bezala jokatu behar lukete horretan.

36. Hauteskunde-legea erreformatu. Gaur egun Eusko Legebiltzarrerako Hauteskundearen Legeak alderdi handiei mesede egiten die, alderdi txikien kaltetan, ordezkari gabeko alderdien botoei balioa kenduta. Herritarren ordezkari justua bideratzen duen eta premiazko gastuak ez direnak kentzen dituen hauteskunde-legearen aldeko gara gu. Hauxe defenditzen dugu:

- Proporziozko hauteskunde-legea bultzatzea, ordezkari lortu ahal izateko % 3ko hautesle-kopurua kenduta. Izan ere, hori izugarrizko kaltea da alderdi askorentzat eta boto-emaille askorentzat. Mugako kopuru hori jartzea ez da ezinbestekoa; hauteskunde europarretan, adibidez, ez da aplikatzen.

- Komunikabide publikoetara jotzeko aukera berdintasuna. Alderdi hauteskundeetara berdindin agertzeko eskubidea dutenez, denek baldintza berdinak izan behar lituzkete komunikabideetan: denbora berdina hauteskundetarako bideoak jartzeko eta abar hiru probientzietan.

PARTIDO ANIMALISTA

pacma

- Boto zuri zenbagarria. Boto zuriak ere zenbatu behar lirateke eserlekuak emateko, hala, hutsik geratuko dira boto zuri horiei dagozkien lekuak, eta agerikoa egingo da inongo alderdi politikorekin identifikatzen ez direnak ere badaudela.

37. Demokrazia parte-hartzailea. Demokrazia ez da lau urtean behin botoa ematea. Horren aldean demokrazia askoz parte-hartzaileagoa bultzatuko dugu guk, teknologia berriak erabilia. Neurri hauen alde egingo dugu:

- Gizartean iritzi oso aldenduak daudenetan, erreferendum lotesleak egingo ditugu.

- Herritarren Lege Ekimenak aurkezteko erraztasunak emango ditugu. Gaur egun, 30.000 sinadura behar dira halako Ekimenek ordezkari izan dezaten Euskadin. Gizarte parte-hartzaileagoa nahi badugu, uste dugu kopuru hori jaitsi egin beharko litzatekeela, erdira: 15.000 sinadura nahiko izango lirateke.

- Herritarrei informazioa emateko sistemak eta herri-administrazioan izapideak antolatzerakoan, denen eskura egoteko modukoak izan behar dutela hartu behar da gogoan beti, eta diseinuak ere denentzako modukoa izan behar du (web-orriak eta horien bitartez ematen diren zerbitzuak, informazio elektronikoko guneak eta abar).

38. Elkarrean mugimenduaren alde. Elkarrean herritarrek gizartean parte hartzeko tresna dira. Euskadin jardungo diren elkarrean osatzeko tramiteak erraztuko ditugu. Eusko Jaurlaritzako web orrian agertzeko lekua egingo zaie.

39. Gardentasun politikoaren alde. Askoz gehiago kontrolatu behar dira politikoen ondarea eta jarduna; are gehiago, tauromakiaren alde ematen diren diru-laguntzen kasuan, Kultura eta Hirigintza saileko jardunen barruan "mozorrotuta" ematen baitira asko. Funts publikoak zertan gastatzen diren jakiteko balio duten neurri guztiak hartuko ditugu. Aurrekontuen partidek argi eta garbia gertu behar dute Eusko Jaurlaritzaren orrian.

Halaber, uste dugu hauteskunde garaiko gastuak askoz gehiago kontrolatu eta fiskalizatu behar litzatekeela Herri Kontuen Euskal Epaitegiak, legea benetan zorrotz betetzen dela egiaztatzeko.

40. Euskara erabiltzearen alde. Gaztelan bezalaxe, administrazioarekiko edozein komunikazioetan euskara erabili nahi dutenek euskaraz egitea bermatuta edukiko dute.

41. Ertzaintzak gomazko pilotak erabiltzeari utzi behar dio. PACMA Alderdi Animalista bene-benetan saminduta dago Iñigo Cabacas herritarra hile gin zelako, Ertzaintzak jaurtitako pilota baten talkagatik. Gertakari ilun horren nondik norakoak argitzeko egin beharrekoak egin daitezela eskatzen dugu, eta beste heriotzarik ez dadila gertatu. Ertzaintzaren barruan ikerketa egin behar da, erantzukizuna norena den argitzeko.

Halaber, onartu ezina ikusten dugu Eusko Jaurlaritzak kontu honetan izan duen jarrera. Rodolfo Ares jaunak berehalakoan dimititu behar zuen, bera delako Herrizaingo Saileko arduradun nagusi. PP eta UPyD alderdiekin egin da lagun PSE, haiek bezala ez du nahi erantzule nor den argitzerik nahi, abian den epaiketa-prozesuaz gain. Gainera, gaur egun ez da ezertan aldatu Ertzaintzak gomazko pilotak erabiltzekoa, eta 2013. urtetik aurrera, Brigada Mugikorrek eta Errefuertzuko Brigadak pilotak erabiltzen jarraituko dute.

PARTIDO ANIMALISTA

pacma

ETXEBIZITZA, ETA LURRALDE POLITIKA

Etxebizitza da euskal herritar askoren kezka nagusia. Azken urteotan etheen prezioak behera egin badu ere, higiezinaren burbuila dela-eta, izugarri prezio altuak dira oraindik ere. Halaber, krisi ekonomikoaren ondoren, bankuek asko zorrotu dituzte maileguak emateko baldintzak. Eta Euskadin ez denez behin ere ohiturarik egon etxea alokatzeko, eta alokairua ere oso altua denez, ikusten dugu egoera ezin dela jasan. Herritar gehienek soldata gehien-gehiena hipoteka edo alokairua ordaintzeko jarri behar dute. Horregatik, azken urteotan gero eta indar handiagoa ari da hartzen etxebizitza duina izateko eskubidea benetan gauzatzeko aldarrikatzen duen mugimendua, eta guk bat egiten dugu mugimendu horrekin. Etxebizitzaren arazoa Estatuaren eskumena bada ere, Euskadiko administrazioak badauka neurriren bat hartzerik arazo hori konpontzen laguntzeko. Halaber, etxebizitza duina izateko eskubidea gizakiaz besteko animaliek ere eduki behar lukete, haiek ere behar dute-eta etxea.

42. Arkitektoek animalien babeslekuei aholkularitza ematea. Babeslekuetan dauden animalien bizi-kalitatea ona izateko, osasunerako arriskuak saihesteko, eta energia alferrik ez erabiltzeko, arkitektoek osatutako aholkularitza-zerbitzua jarriko dugu babeslekuen esku.

43. Hegaztien eraikinen kontra kolperik ez hartzeko neurriak hartu eta finantzatu. Milaka hegazti kolpatzen dira urtero eraikinetako leihoen kontra, baina erraz ebitatzeko moduko arazoa d a hori, sarekak edo pegatinak jarrita; hainbat herrialdetan dagoeneko egiten dute hori. Hegaztien migrazio-bideei buruzko informazioa zabalduko dugu, eta, horren arabera, argiak itzaliko dira eguneko garai jakin batzuetan (New Yorken egiten dute hau dagoeneko).

44. Etxebizitza duina izateko eskubidea. Etxea alokatzeko erraztasuna ematen duten neurrien aldeko gara. Horretarako, aholku emateko zerbitzua publikoa jarriko dugu, jabeak eta errentariak lotzeko.

Halaber, alokatzeko babes ofizialeko eskaintza handiagoaren alde gaude. Babes ofiziala etxea izateko aukera bakarra izan da herritar askorentzat urte askoan. Alabaina, gaur egun, etxeak oraindik ere garestiegi dira. Gaur egun babes ofizialeko etxebizitzetarako erabiltzen diren neurriek ez dute funtzionatzen, ez dute balio egoera konpontzeko. Horren ondorioz, eta babes ofizialeko etxerik ez dadin erabili espekulaziorako, babes ofizialeko etxebizitza guztiak alokatzeko eman daitezela aldarrikatzen dugu guk, eta errentariak beste inori alokatzerik ez izatea. Halaber, alokairuan daudenek ziurtatuta edukiko dute animaliekin bizitzeko eskubidea.

PARTIDO ANIMALISTA

pacma

Bankuek eta kutxek ere itxurazko prezioan jarri behar dituzte saltzeko edo alokatzeko beren esku dituzten babes ofizialeko etxeak, eta Eusko Jaurlaritzak etxebizitzak kentzeko eskubidea izango du ikusiz gero hori ez dutela betetzen. Neurri hori, Andaluziako Arartekoak ere bultzatzen duena, arazorik gabe aplika daiteke gaur egungo legislazioaren barruan. Babes ofizialeko etxeetan herritar guztion dirua inbertitu denez, onartezina da bankuen esku egotea etxebizitza horiek, are gehiago une honetan, zapuztu egiten duelako jabetzaren funtzio soziala. Babes ofizialen funtsaz era da, diru premia daukaten egoitza izatea, ez banku eta aurrezki-kutxen baliabide izatea, espekulazioan jarduteko.

Horretarako, gaur egun banku eta kutxen esku dauden Babes Ofizialeko Etxebizitzen Inbentarioa presta dadila nahi dugu.

45. Kooperatibismoa bultzatu etxebizitzak eraikitzeke. Etxebizitzen kooperatibek egiten duten lanaren aldeko gara, aukera ematen dutelako etxeak askoz merkeago lortzeko. Horregatik, Euskadin dagoeneko lanean dabiltzan etxebizitza-kooperatiben arteko koordinazioa bultzatuko dugu, eta kooperatiboi bultzada emango diegu.

46. Hiri irisgarriaren alde. Zirkulazio eta irisgarritasuna ziurtatuta egoteko aldera, honako neurri hauek aplikatuko ditugu:

- Ikusteko oztoporen bat dutenak hara-hona animaliarik gabe ibiltzeko aukera ematen duten gailuak erosten lagunduko dugu: GPS, boluntarioak eta abar.

- Oztopo arkitektonikoak kenduko ditugu, garraiobide publikoetara sartu eta irteteko erraztasunak jarriko ditugu, eta lan-jarduneko garaian lantokiaren inguruan aparkaleku nahikoa jarriko dugu.

- Auditoria prestatuko dugu eraikin publikoek bete behar dituzten irisgarritasun-baldintzak benetan betetzen diren ikusteko.

- Etxebizitza egokituen erreserbako etxeen portzentajea ezarri, ezintasunen bat daukatenentzat irisgarriago izateko.

- Garraio jasangarria bultzatuko dugu, Irisgarritasunaren Legea oinarri hartuta, eta gero eta garraio-ildo gehiago jarrita.

- Irisgarritasunari buruzko gaietan prestakuntza ematea oztopo arkitektonikoak ezabatzen eta eraikin berriak egiten dabiltzan eragile guztiei.

47. Lurralde-politikaren inguruko informazioa eskuratzea. Informazioa eskuratu ahal izatearen aldekoak gara, herritarrei Lurralde Antolamendu eta Plangintzako instrumentuak prestatu, aldatu eta errebisatzeko aukera emanda.

48. Plangintza hidrológicoak hornikuntzako azpiegiturak hobetze, araztea eta gardentasuna bultzatu behar ditu. Lurralde-antolamenduko politiken barruan, urak berebiziko garrantzia izan behar du. Planifikazio hidrológicoak azpiegiturak hobetu behar ditu, Euskadiko lurralde guztietan arazketa bermatu behar du eta denon onura den ondasun honen kudeaketa nola eramaten den garden erakutsi behar da. Honako neurri hauek ezarriko ditugu:

PARTIDO ANIMALISTA

pacma

- Uraren kultura berrian oinarritutako politika hidrolögikoa bultzatuko dugu, eskaria behar bezala kudeatzea izanik lanaren muina, eta ez eskaintza mugagabea gero eta gehiago handitzea.
- Euskadiko herritarren % 100ak edateko ura izango duela bermatzeko programa abiaraztea.
- Lurpeko ura antolatzeko programa prestatzea.

DENENTZAKO GARRAIOA

[Urtero-urtero, hogeita hamar milioi ornodun baino gehiago harrapatzen dituzte ibilgailuek errepidean.](#) Halaber, ibilgailu gehiegi egotea, eta horrek dakarren kutsadura, oso kaltegarriak dira bai gizakiontzat bai gainerako animalientzat. Gure garraio-politikaren barruan, errepidean hainbeste ibilgailu ez egotea lortu nahi dugu, eta herritar guztiek bete dezatela batetik bestera joateko eskubidea, edozein egoera ekonomikotan dagoela ere. Horregatik, garraio publikoaren aldeko apustua egiten dugu argi eta garbi. Honako neurri hauek hartuko ditugu:

49. Garraiobideetara sartzeko diskriminazioaren aurka. Gizarte justuagoa eraiki nahian gabiltzanez, garraiobideetara sartzeko diskriminazio ororen kontra gaude. Horregatik, herritarrak garraio publikoetan beren txakur eta guzti ibiltzearen alde egingo dugu.

50. Garraio publikoaren alde eta motorrik gabeko ibilgailuen alde. Euskadiko errepideetan animalia gutxiago hiltzeko eta herritar guztiek izateko garraiobideetan ibiltzeko, nagusiki garraio publikoan oinarritutako garraio-sistemaren aldekoak gara (batez ere, trenbidearen aldekoak), eta motorrik gabeko ibilgailu gehiago ibiltzearen aldekoak; aldiz, gaur egungo eredia baztertu nahi dugu, eguneroko kontueterako kotxez bide luzeak egitera behartzen baikaitu. Euskadin badaukagu gauza berezi bat kontu honetan: errepideen gaineko eskumena Foru Aldundiek daukate, trenbideena, berriz, Eusko Jaurlaritzak. Horregatik, askoz diru gehiago jasotzen dute errepideek trenbideek baino, aldundiek inbertsioetarako askoz aurrekontu handiagoa dutelako. Horregatik, gure ustez, organismo bakar batek eduki behar lituzke errepideen eta trenbideen gaineko eskumenak. Garraio publikoaren alde egiten dugun ahaleginaz bat, horixe diogu: Foru Aldundiek hartu behar luketela trenbideen gaineko eskumena. Honakoa ere defenditzen dugu:

- Metroaren sarea eta tranbiaren zerbitzua zabaltzea.
- Bizikleta eta garraio publikoa konbinatuta erabiltzea, eta ziurtatzea bizikleta garraio publikoetara sartzen utziko dela, gainerako erabiltzaileei kalterik egiten ez zaien heinean.
- 2012 – 2016 epea garraio-sareko tarifak izoztea.
- Billete Bakarra jartzea Euskadiko garraio-sarean, hilabeteko txartela eta baliabiderik gabeko prezio murriztu eta guzti. Horretarako, Eusko Jaurlaritzaren eta Aldundien arteko akordioa bultzatuko dugu.

PARTIDO ANIMALISTA

pacma

51. Bideko segurtasuna hobetzeko informazio-kanpainak. Zirkulazioak dauzkan arriskuei buruzko informazioa emateko kanpainak abiarazi nahi ditugu, besteak beste, azaltzeko zer egin errepidean animaliak hiltzea saihesteko eta kotxeetan seguru joateko.

SOFTWARE ASKEA ETA TEKNOLOGIA BERRIAK

PACMA - Alderdi Animalistatik teknologia berriei sarbidea izatea eta sareko neutrotasuna herritarrak informazioa jasotzeko duten eskubidea bermatzeko beharrezkoak direla uzte dugu. Informazioa maila guztietan bermatzeko alde gaude, internet barne.

Azken urteetan internetaren erabiltzaileen kontrako kriminizazio kanpaina bat eraman zen, zeintzuk, modu legal batean, internetko edukia jaisten zituztelako. Gobernuaren partetik bultzatutako propaganda eta gezurren emaitza "[Ley Sende-Wert](#)" izan zen. Ala ere, ez dira soilik notizia txarrak interneten erabiltzaileendako. Azken uztailan, Europar Jaurlaritzak ACTA hitzarmena gaitzetsi zuen gehiengo handi batekin. Hitzarmen honek, herritarrak ordezkatzeko dituzten instituzioen atzetik, komunikabideen adierazpen askatasunaren eta pribatasunaren kalte handia suposatzen du. Zorionez, eta Europar Jaurlaritzaren errefuxuari ezker, Europar Batasunaren barruan dauden Estatuetan ez da apligaria izango.

Herritarrak beraien gestioak modu elektronikoan geiten errazten dituzten pausoak ematearen aldekoak gara. Hori bai, teknologiak erabaki politikoetan parte hartzeko aprobeztatuak izan behar dira.

52. Alfabetatze teknologikoa (e-formazioa). Teknologia berriak ezagutza sustatzea ezinbestekoa dela deritzogu, integrazioa sozial baterako eta informazioaren sarrera bermatzeko erraminta oinarritzkoak direla uzte dugulako. Herritarrak teknologia berrietara sarrera izateko helburu duten kanpainak garatuko ditugu, hauek guztion serbitzuetara egon daitezen, bizi klalitate maila altuago eta gizarte justuago baten bidean aurrera pausuak emateko, guztion beharrak kontutan hartzen direlarik.

53. Software askearen erabilera eta promozioa. Eusko Jaurlaritzaren bitartez software askearen erabilera bultzatuko dugu posible denean, eta enpresen aldetik beraiek erabilera sustatuko dugu, hurrezteko neurri moduan.

54. Kultura askea eta teknologia berriak. Teknologia berriak herritan guztien serbitzuetara egon behar direla uzte dugu. Ohiko komunikabideek emoten dituzten informazioa komunikabide alternatiboek emoten dutenarekin alderatzeko duten bide gutxienetariko bat da. Hau kontutan izanik, Eusko Jaurlaritzak ezkatzen edo/eta ematen dituen dokumentu elektronikoetan estandar zabalak erabiltzea defendatzen dugu.

PARTIDO ANIMALISTA ***pacma***

HERRIALDE TXIROEN GARAPEN SOZIOEKONOMIKOA

PACMA - Alderdi Animalista guztionado bidezkoago den gizarte batengana aurrera pausuak emotea defendatzen du. Horregaitik, gure helburuetako bat maila mundialean bakea lortzea eta txirotasunarekin amaitzea da. Gainera, txirotasun gordinak animalien eskubideen aldeko mugimendua herrialde askotara zabltzea zailtzen du, izan ere, herrialde hauetako herritarrak egunero bizirik irautean zentratzen dituzte beraien esfortzuak.

Gaur egun nazioarteko erlazioak kriterio merkantilistengaitik mugitzen dira soilik. Txiroitutako herrialdeetan bizi diren miloika herritarren egoera oso larria da, aspektu etikoak kontutan izan gabe politikak garatzearen ondorioetariko bat izanik. Gure inguruan pairatzen dugun sufrimenduaren eta injustiziaren kontra soilik ez dugu burruratu behar, edozein motatako txirotasunaren kontra bazik, hau aurkitzen den lekuan, injustizia bat injustizia delako, non gertatzen den inporta barik. Arrazaoi honengaitik, mundu osoan zehar kooperzio eta altruismo loturak ezarriko ditugu. Mundu osoaren elikagai subirotasunaren alde gaude.

Askotan, garapen programak abeltzaintza sustatzeko bideratzen dira, eta hau onartezina deritzogu. Animalientzako suposatzen duen kalteaz gain, abeltzaintza elikagai industria efizientzia askoz gutxiago suposatzen duela kontu. Gaur egun, landutako lur soruen bi heren abeltzaintzako animaliak elikatzeke erabiltzen dira, baina soru hauek pertsonak elikatzeke erabili daitzeke, elikagai kantitate gehiago lortuz, espekulazio eta gozeteak izateko aukera zahiezten.

Bazterketa eta norberekeria gailentzeko alternatibak lortzeko aurrera pausuak egitearen alde gaude, hauetako printzipioak kontutan izanik:

- Konpetentziaren aurrean kooperazioa lehentasuna eman.
- Enpresen ardura etiko eta sozialak bultzatzea.
- Animalia gustien beharrak betetzea, beraien eskubide fundamentalak kontutan izanik.

Herrial txirotuen arazoei aurre egiteko nazioarteko erlazioetan eta elikagai politiken aldaketa sakonak behar direla badakigu. Ala ere, Euskal Herritik soluzioak lortzen laguntzen dituen neurriak hartu daitzeke:

55. Lankidetzaren politikaren koordinazioa eta plangintza. Urrengoko neurriak beharrezkoak dira:

PARTIDO ANIMALISTA

pacma

- Herritarrak prozesuetan parte hartzea bermatzea.
- Euskal kooperazio batendako marku baten ezarpena, bikoiztasunekin eta efizientzia ezarekin amaitzeko, baita interes merkantilistekin amaitzeko.
- Elikagaiei sarrera izateko lan egiten duten kooperazio proiektuei lehentasuna eman, nekazaritza sustatzen duten programen bitartez, baita bazterketa soziala zahiezteko programei eta jasotzaileak diren herrialdeen indartze instituzionala bultzatzen dutenei.
- Kooperazio Funtza eta Garapenari Laguntzara (Fondo de Cooperación y Ayuda al Desarrollo - FOCAD) bideratutako aurrekontu nahiko bat.

56. Lankidetzaren programen ebaluazioa. Zoritzarrez, herrialde txiroak laguntzeko aitzakiarekin, mendebaldeko multinazionalen irabaziak soilik biltzen zituzten neurriak aurrera eramane ziren kasu batzuetan. Jokaera hauek milioika gizabanako kaltetu zituzten, eta herritar askok ONGtan zuten konfidantza galtzera eramane zuten. Egoera hauek zahiezteko lankidetzaren programen ebaluazioa bat egitea beharrezkoa da, eta hurrengokoak moduko neurri batzuk:

- Finantziatutako diren proiektuetan lortzea nahi diren gizarte garapenaren emaitzak gahitzea.
- Finantziatzen diren programen eta proiektuen informazioa osoaren argitaratzea, beraien jarraipen txostenekin eta kanpo ebaluazioekin.
- Ebaluazio erakunde independente baten sorrera.
- Laguntzak jaso eta bideratuko dituzten pertsonak aukeratzeko jarraituko diren irizpide konkretu eta objektiboen argitaratzea. Irizpide hauen hartean animalianganako errezpetua, eta gestioaren efikazia eta gardentasuna kontutan izango dira.

PARTIDO ANIMALISTA

pacma

EUSKAL HERRIAREN EGOERA POLITIKOA

Euskal Herriaren gaur egungo egoera politikoaren aurren urrengoko neurriak defendatzen ditugu.

57. Euskeraren babesa. Euskeraren aldeko ekimenak garatuko ditugu, herritar guztiek dohainik lengoai hau ikasteko eta hobeto ezagutzeko aukera izatea bermatzeko. Aldi berean, [Instituto Vasco Etxeparearen](#) lana defendatzen dugu, kanpoan eukera eta euskal kultura hedatzeko lan eginez, eta bere helburuak lortzeko beharrezko diru laguntzak emotes.

58. Batzorde baten sorkuntza. Euskal Herrian dagoen eztabaida politiko-sozial historikoa konpontzeko behar diren bideak bilatzeko lan egingo duen batzorde baten sorkuntza defendatzen dugu, gizabanako guztiak elkarbizitza baketzu eta errespetagarri bat lortzeko eta bake luze bat lortzeko helburuarekin. Batzorde honetatik adostutako proiektuak martxan jartzeko lan egingo du, beti ete herritarren iritzia eta beraien ekarpenak kontutan izanik, eta herriaren erabakiak errezpetatuz.